

[Aksel Larsen.]

det kan formodentlig ikke lade sig gøre at stille en forespørgsel om sukkerkoncessionen til den højtærede nuværende indenrigsminister, da det jo er et forhold, der i hvert fald henhører under handelsministeriet.

Jeg tillader mig altså at anmode den højtærede handelsminister om at redegøre for disse forhold under besvarelsen af spørgsmålet om, hvordan sukkerprisens forhøjelse begrundes.

Handelsministeren (Barnsgaard): Den forespørgsel, som det ærede medlem hr. Aksel Larsen har rettet til mig, giver mig en i og for sig kærkommen lejlighed til at redegøre nærmere for årsagerne til den forhøjelse af sukkerprisen med 20 øre pr. kg, der blev gennemført den 5. oktober i år, og til at rette visse misforståelser omkring denne prisforhøjelse, som muligvis råder nogle steder.

Indledningsvis kunne der måske således være grund til at fastslå, at den omhandlede prisforhøjelse ikke har nogen forbindelse med sukkerfabrikkernes fortjeneste, og at prisforhøjelsen således hverken direkte eller indirekte vil føre til en større fortjeneste for sukkerfabrikkerne. Reglerne for beregningen af sukkerfabrikkernes fortjeneste er indeholdt i den nye koncessionsordning, der blev gennemført i dette forår, hvorigennem der altså blev tilvejebragt et fast grundlag for sukkerproduktionen i den kommende 10 års periode. Den pris for sukker, som sukkerfabrikkerne opnår, består stort set af 3 elementer, for det første den pris, som roedyrkerne skal have for deres sukkerroer, for det andet de omkostninger, der er forbundet med oparbejdningen af roerne, og endelig for det tredje det vederlag, der er tillagt fabrikkerne for at stille deres virksomhed til rådighed for denne oparbejdning. Reglerne for beregningen af dette vederlag er som allerede nævnt fastlagt i koncessionen og skal gælde uændret gennem hele den 10-årige koncessionsperiode. Det på grundlag heraf beregnede vederlag for den koncessionerede produktion udgør sammen med fabrikkernes fortjeneste for den del af deres virksomhed, der ikke er undergivet koncessionen, fabrikkernes samlede overskud, der dels henlægges som reserver, dels kommer til udbetaling som

udbytte. Prisen fastsættes i henhold til sukkerloven af handelsministeren efter indstilling fra tilsynet med sukkerordningen, og medlemmer af det høje ting vil sikkert erindre den politiske dramatik, der ofte har været forbundet med den årlige fastsættelse. Efter at denne dramatik havde nået et højdepunkt ved prisfastsættelsen i marts-april 1960, blev der lykkeligvis efter forhandling med roedyrkerne tilvejebragt et fast grundlag for den årlige beregning af roeprisen gældende indtil videre, dog mindst 3 år. Denne ordning har betydet, at roeprisen i år har kunnet fastsættes i al stilfærdighed, og det skulle kunne blive tilfældet i kommende år.

Den gældende ordning er ikke ensbetydende med, at prisen ligger fast, idet der skal finde en regulering sted fra år til år i overensstemmelse med indtrufne omkostningsstigninger ved roedyrkingen. Dette har for indeværende år betydet en forhøjelse af roeprisen med 18 øre pr. dobbeltcentner i forhold til sidste års roepris. Også de egentlige fabriksomkostninger ved oparbejdningen af roer er steget dels som følge af den almindelige stigning i arbejdslohn og andre omkostninger, dels fordi de med produktionen forbundne faste omkostninger i år må fordeles på en relativt lille produktion. Forholdet er det, at sukkerfabrikkerne gennem nogen tid har ligget med ret store lagerbeholdninger, for tiden godt 100 000 tons. Det skyldes, at fabrikkerne efterhånden har måttet indstille eksporten på grund af en meget lav verdensmarkedspris på sukker. Eksport ville i øjeblikket kun kunne gennemføres med betydeligt tab. Beholdningerne må derfor anvendes til indenlandsk forbrug, og med henblik på at muliggøre dette har der mellem alle interesserede parter været enighed om, at produktionen for indeværende år begrænses, således at der sigtes mod en produktion på ca. 200 000 t imod en produktion sidste år på 300 000 t. Da sukkerproduktionen er karakteriseret af relativt store faste omkostninger, vil en sådan produktionsbegrænsning nødvendigvis betyde en ikke ringe stigning i produktionsprisen pr. kilo for indeværende sæson, en stigning, der kan anslås til henimod 15 øre.

Om sukkerfabrikkernes vederlag i henhold til koncessionen vil jeg gerne oplyse, at